

Drótos László – Körös Kata – Somogyi Tamás

Adattármustra. EU-információforrások

A sorozat egyes számaiban független szakértők értékelik a magyar nyelvű internet könyvtári szempontból fontos tartalomszolgáltatásait megadott szempontok szerint; ez alkalommal az Európai Unióval kapcsolatos információforrásokat. A bírálatok a használók számára fontos kezelőfelülettel, keresőrendszerrel, tartalommal és metaadatokkal foglalkoznak. Az észrevételek egyrészt segítséget nyújtanak a rendszerek minél jobb és eredményesebb használatához, másrészt felhívják a fejlesztők és karbantartók figyelmét a szolgáltatás hiányosságaira, a jövőendő minőségi javítások érdekében.

EU-INFO

Honlap: <http://eu-info.hu>

E-mail: gak@gak.hu

Fenntartó: EU-INFO Kft. és GAK Kht.

Értékelés dátuma: 2007. április 17.

Értékelő: Körös Kata

Általános értékelés

Az EU joganyagának jelentős részét teszik ki a mezőgazdasággal kapcsolatos rendelkezések. A *Hivatalos Lap (Official Journal) L és C* sorozatában naponta jelennek meg az agrárgazdaság szempontjából fontos információk: állandónak tekintett rendeletek, és a mezőgazdasági bizottságok napi szabályozásra vonatkozó rendeletei. Az információk közötti eligazodást megnehezítik: az anyagok mennyisége, az egymást módosító rendeletek és az, hogy ezek több ezer különböző termékre vonatkoznak. Az *EU-INFO Információszerző és Tanácsadó Kft.* és a *Gödöllői Agrárközpont Kht. (GAK Kht.)* által működtetett agrár-vidékfejlesztési portál célja, hogy kiküszöbölje a nehézségeket, és logikus lekérdezési felületet, szűrési lehetőségeket nyújtson az agrárgazdasággal, élelmiszeriparral kapcsolatos információk keresésére.

Nem egészen világos, hogyan kapcsolódik a rendszer az *eFarmer projekt* szolgáltatásaihoz – amelynek célja a mezőgazdasági vállalkozók segítése, friss információkkal való ellátása –, az alaposabb vizsgálat azt mutatja, hogy további két oldal: a www.agrinfo.hu és a www.efarmer.net (szintén a GAK Kht. üzemeltetésében) ugyanezeket az adatbázisokat használja. Igaz, az *eFarmer* projektről szóló kiadványok között böngészve nem találjuk nevén nevezve az EU-INFO rendszert – lehet, hogy időközben *eFarmer* rendszeré alakult?

A szolgáltatás valaha hiánypótló lehetett, mára a *Hivatalos Lap* elérhető magyarul a www.eur-lex.europa.eu oldalról, ahol akár több szempontú keresést is végezhetünk a kiadvány szövegében, így csak a 2004 előtt magyar nyelvre lefordított anyagok forrásaként tekinthető egyedülállónak az EU-INFO rendszer. Erőssége azonban, hogy az EU agrármenedzsmenttel foglalkozó rendeleteit a megjelenés napján, a termékeket és témaköröket kategorizálva, adatbázisszinten dolgozza fel. A szolgáltatás része még mezőgazdasági cikkek összegyűjtése magyar nyelvű napilapokból, és az *EU Midday Express*, illetve *Rapid* hírszolgáltatának anyagaiból. A „Táblázatok” menüpont alatt még elérhető a rendeletek adatainak időszaki összesítését célzó Excel fájlgyűjtemény is, de a dokumentumokhoz rendelt dátumokból arra következtethetünk, hogy az állomány bővítése már évekkal ezelőtt lezárult.

Az oldal annyiban portálként működik, hogy az említett szolgáltatások mellett gyorscsatolók tematikusan rendezett gyűjteményét találjuk *agrárvidék, internetportál, hírek, adatbázis, szervezet, hálózat, oktatás, szaktanácsadás, program, forrás, kiadvány, jogszabály, rendezvény, üzlet, csatlakozás, politika* címszavak alatt.

A tesztelés időpontjában az oldalon feltüntetett számláló adataival nem egyezett meg az összes dokumentumra keresve kapott találati szám, vagyis úgy tűnik, a dokumentumok száma a Hírek adatbázisban: 7777 helyett 7459, a Hivatalos Lap Adatbázisban: 7694 helyett 7589, rendeletből 12 879, a Rapid és a Midday cikkeiből pedig 313 található.

A teszteléskor talált komolyabb hiányosságok (amelyek fejlesztendő területekként jönnek szóba) a következők:

1. A honlap akadálymentesítése egy közhasznú információs szolgáltatásnál elengedhetetlen.
2. A projektről részletesebb és frissebb tájékoztatásra lenne szükség. Mivel a gyűjtemény angol nyelvű dokumentumokat is tartalmaz, ha ezen a nyelven is elérhetővé tennék, hozzájárulhatna a szolgáltatás felhasználói körének bővüléséhez.
3. A keresőfelülethez nem tartozik súgó, bonyolultabb keresésnél a felhasználó csak találgathatja a rendszer működését.
4. Rengeteg nem frissített tartalom, üres találat és nem működő ugrópont van a honlapon.
5. A honlap felépítésében technikai hibák észlelhetők, amelyek kellemetlenné teszik a böngészést.
6. Nem következetes a nyelvválasztási lehetőség.
7. Egy ilyen portál kialakítása lehetőséget adhat közösségi fórumok megteremtésére is: szakértők, fogyasztók, gazdák és kereskedők érintkezési felületévé válhatna; kapcsolatot teremthetne más hazai mezőgazdasági tartalomszolgáltatókkal; hírlevelek, értesítők létrehozásával egy szervezett közösség kialakulásának központjává válhatna. Ezek megoldása – úgy tűnik – egyelőre hiányzik a fejlesztők tervei közül.
8. A visszajelzési lehetőségek körét célszerű lenne bővíteni. A nyitólapon szavazhatunk ugyan a leghasznosabb modulra, de a „szavaz” gombra kattintva meglepő üzenetet látunk: „Összes szavazat: 0”. Pedig a funkció életre keltésével és továbbfejlesztésével akár statisztikákat is készíthetnének a felhasználói elégedettségéről.

tartalom sokirányú szakmai tájékozódásra ad lehetőséget.

Részletes értékelés

Felület, használhatóság, segítség

- A kezdőlap minden lényeges funkciót tartalmaz. Gyorskeresővel választhatunk az oldal összes szolgáltatása közül, hiába számítunk viszont súgóra az „információ” gombra kattintva, helyette a *Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium* PDF formátumú EU-s tájékoztató kiadványaihoz jutunk. Mivel az „információ” gomb melletti ikon ugyanerre az oldalra vezet, elképzelhető, hogy technikai hiba van a háttérben. Az mindenestre hasznos, hogy az *Adobe Acrobat Reader* letöltésére innen is van lehetőség.
- Megtalálhatjuk még a legfrissebb híreket egy-egy képpel, a legújabb jogszabályokat, és akár azonnal böngészhetünk is a csoportosított gyorscsatolók között. A nyitólap színes látványával felkelti az érdeklődést.
- A rendszer bemutatását kitarító keréggelés után, a partnerek logói és a jognyilatkozat alatt, egy minden oldalon megjelenő alsó menüsorban találjuk. Itt, ha a „Mi az EU-info?” felírra kattintunk, eljutunk a bemutatkozó oldalra, ahol egy rövid és egy részletesebb tájékoztató közül választhatunk. Az ismertető szövegéből kiderül, hogy azt még az unióhoz való csatlakozásunk előtt írták, és mára már megvalósult szolgáltatások még csak tervként szerepelnek benne.
- Az oldal szolgáltatásainak használatához semmiféle segítséget nem kapunk, nincs se súgó, se részletes ismertetés.
- A navigációs lehetőségek nagyrészt kimerülnek az első oldalon, a legfrissebb dokumentumok felsorakoztatásával. Az állandóan látható főmenüvel lépegethetünk az egyes oldalak között; de például az ismertető külön keretben jelenik meg, és ekkor a felső keretben megváltozik a betűméret, így a menüsor gombjai félig eltűnnek a keret mögött (Firefoxnál ez a változás nem teszi olvashatatlanná a szöveget, Internet Explorerrel igen). Ha az eltűnt menüsor helyett a lap alján lévő „Home” felírra kattintunk, a nyitóoldal ugyanabban a kisebb keretben nyílik meg – mire megpróbálhatunk a főmenüben a megtippelt „Home” gombra kattintani, erre újra megnyílik a főmenü keretében. Végső megoldásként csak a böngésző „előző oldal megtekintése” gombjával juthatunk vissza a nyitólapra.
- A honlap kevés grafikus elemet tartalmaz, a cikkekhez kapcsolt képek kisméretűek, az oldal

1. ábra A szolgáltatás nyitólapjának felső része

A hibák ellenére úgy vélem, hogy az oldalhoz tartozó, naponta frissített adatbázisok (1. ábra) egy része jól használható, és a dinamikusan növekvő

dizájnya egyszerű. A szövegméret Firefox és Internet Explorer böngészőben is módosítható. A karakteres lynx böngészőben azonban a menüsor gombjai helyett csak [LINK] feliratokat találhatunk, ezért csak a nyitólap válik igazán használhatóvá. Ugyanezt a menüsört nem képes kezelni például a Hírmondó felolvasóprogram, feltehetőleg a javascriptes alkalmazás miatt. Egy lépés viszont az akadálymentesség felé, hogy minden HTML formátumú dokumentumhoz van nyomtatási nézet.

- A honlap fejléce jól láthatóan tartalmazza a szolgáltatás nevét; a lap tetején az üzemeltetőket feltüntették, viszont az EU-INFO Kft. ugrópontja szinte teljesen halott oldalra mutat. A felhasználók visszajelzésére az oldal legalján apró betűs e-mail cím és telefonszám szolgál.

Kereső funkciók, találatok

- Az EU-INFO rendszerhez hétfajta kereső tartozik: külön a Hivatalos Lap (2. ábra) tartalomjegyzékéhez, a rendeletekhez, a hírekhez, a Rapid/Midday cikkekhez, és három keresőt találunk az „Adatbázisok” menüpont alatt: egyet az egész adatbázis, egyet-egyed pedig a belépési ár és az export-visszatérítés adatbázisainak lekérdezéséhez.

2. ábra A Hivatalos Lap keresője

- Az első négy adatbázisnál teljes szövegű keresést hajthatunk végre: a beírt szavakat a rendszer összetartozó kifejezéseknek érzékeli, ezért logikai operátorok nem használhatók. Csak a szűkítési lehetőségek eltérőek.
- A nyelveknél feltüntetett választási lehetőségek: magyar, angol, szlovák, lengyel és cseh – közülük csak az első kettőre kapunk találatot, de a felsorolás arra enged következtetni, hogy tervezik a nyelvek bővítését, talán éppen azért, mert ezek az országok az eFarmer projekt résztvevői.
- A találati listák nem nyomtathatók, nem menthetőek el, az időrendben megjelenő találatok között

húszas egységekben lapozhatunk, más formában való rendezésükre nincs mód.

- Egyik keresőben sem engedélyezett az ékezetek nélküli keresés, így magyar billentyűzet nélkül csak az angol nyelvű dokumentumokban tudunk keresni.
- A rendszer nem támogatja helyettesítő karakterek használatát, egyedül a % jelet engedi meg a szó végén; alapértelmezetten csonkoltnak veszi a kifejezéseket, így a ragozott alakokat könnyedén kilitázza.
- A válaszdíő elég rövid, még a hosszabb listák is gyorsan betöltődnek.
- A Hivatalos Lap tartalomjegyzékének adatbázisában – a találati lista szerint – az első dokumentum megjelenésének dátuma: 1999. január 5.
- Szűkíteni a dokumentumok megjelenési ideje szerinti időintervallum megadásával, pontosítani pedig a hivatkozási(?) szám, a sorozati(?) szám mezők kitöltésével, a C vagy L füzet kiválasztásával és a nyelv megadásával lehet. Az egyes találatokra kattintva kapjuk meg a PDF dokumentumokat, további keresésre csak a böngésző saját keresőjével van lehetőség, mivel a dokumentumot nem az Acrobat Reader nyitja meg.
- Ezen az oldalon találunk egy „CN/GN help” feliratú ikont, ami elsősorban a rendeletek értelmezéséhez nyújthat segítséget. A képre kattintva egy mini-kódkonverziós programhoz jutunk, ahol a termékek számát és az országok kódját konvertálhatjuk szöveggé – és természetesen fordítva. A program azonban csak angol nyelvű, és beépített szótárfunkcióját használva hibaüzenetet kapunk.
- A PDF formátum hátránya, hogy a dokumentumokban szereplő információkat nem lehet súlyozni. A *mezőgazdaság* szóra keresve például azok a dokumentumok is bekerülnek a találati listába, amelyeken a kifejezés szerkesztői megjegyzésként, nem pedig a címben szerepel.
- Bár a találati listákból kiderül, hogy minden dokumentumot elláttak a nyelvet azonosító kóddal, ám sokszor hibásan, így a dokumentum nem a megadott nyelven jelenik meg.
- A rendeletek között az *AGRIC* adatbázisban (3. ábra) a keresés alapján úgy tűnik, hogy 2001 novembere óta gyűlik a tartalom. Az állandó rendeletek között szűkíthetünk kifejezetten szakmai jellegű témákra (pl. termelői és importárok, maximális felvásárlási ár, védelmi intézkedések stb.), huszonhárom termékre, nyelvre, pontosíthatunk referenciaszám, Celex-szám és időintervallum alapján.

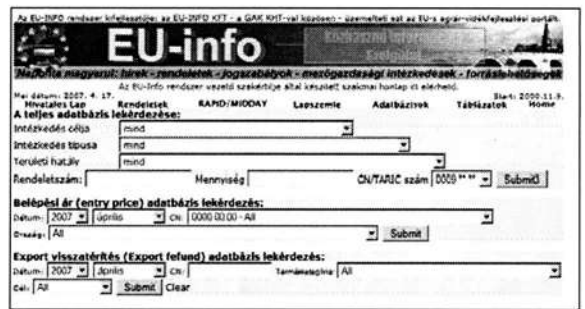
3. ábra Az AGRIC adatbázis keresője

- A találati listában a tartalom jellemzésére szolgáló kulcsszót és a termék megnevezését is megtaláljuk a rendelet címén és nyelvének megjelölésén kívül. Egy találatra kattintva újabb ablak megnyitásával egy AGRIC-adatlapot látunk, amely sorszámot, a megjelenés dátumát és referenciaadatokat tartalmaz: hivatkozást a forrásdokumentumra, a tartalomjegyzék megfelelő számúra mutató hiperhivatkozással. Letölthető innen a dokumentum PDF formátumban, vagy a hozzá kapcsolódó táblázat (amely témájának és a terméknek megfelelően a már említett Excel-fájlok közül a legfrissebb). Az adatlapon olvasható még a rendelet tartalma: ez sokszor hiányzik, előfordul, hogy angol szövegnél magyarul jelenik meg, máshol pedig a szöveg megegyezik a dokumentum tartalmával. Kérhetjük az adatlap nyomtatását is a „dokumentum kinyomtatása” ikonra kattintva, ami félreérthető: az átlagos felhasználó a rendelet kinyomtatására számíthatna.
- A Rapid/Midday és a Lapszemle keresője (4. ábra) gyakorlatilag megegyezik, a különbség annyi, hogy az egyiknél csak az adott két forrás közül választhatunk, míg a Lapszemlénél a felsorolt 33 napilap, hírportál és az EU-INFO saját közleményei közül is. Mindkét keresőnél megadhatunk időintervallumot, és szűkíthetünk témakörök alapján (pl. politika, gazdaság, agrár, pénz).
- A találati listában forrás, téma, időpont, cím, egy kép és a cikk felvevő szövege található. A kiválasztott tétel címére kattintva kapjuk meg a HTML dokumentumot, amelynek nyomtatási nézete is van. A cikk mellett a témakörben megjelent legfrissebb tizenkét hír rövid ajánlóját is megkapjuk.
- Az „Adatbázisok” menüpont alatt a rendeletek teljes adatbázisában kereshetünk rendeletszám, mennyiség, listából választható CN-szám, a területi hatály (országok), az intézkedés célja és az

intézkedés típusa alapján (5. ábra). Teljes lekérdezőkor táblázatba rendezett adatokat kapunk, de ezek nem menthetők el, és nem rendezhetők további szempontok szerint. Az összes lehetőség kilitázásakor pedig csak 2003-as rendeleteket találunk a táblázatban.

4. ábra Hírkereső

5. ábra A rendeletek adatbázisának űrlapja

- A „Belépési ár grafikon” adatbázisában termékszám, időpont és országok szerint készíthetünk lekérdezt. Az export-visszatérítés lekérdeztése idő, termékszám, cél és termék kategória alapján történhet. A termékszám rövid listából választható; ezt nem tudni, milyen alapon állították össze – próbálkozásaimra semmilyen eredményt nem kaptam. Érdekes, hogy ha a találatok száma feltehetően túl sok, vagy túl kevés, a rendszer át akar irányítani az „egyéb ország” kategóriába, majd teljesen működésképtelenné válik.
- Sűgők hiányában az utóbbi keresési funkciók nem működnek a laikus felhasználó számára, a kódok nem érthetők, a választható lehetőségekre nincs magyarázat.
- Ezen az oldalon valamilyen hiba folytán a „keresés” gomb „Submit” felirattal szerepel, és a választható listákban a „mind” szó helyett is az angol „all” áll.

- Érdekes, hogy a lap alján lévő „ADAT-bázis” ugrópont a „Táblázatok” oldalra juttat. Az ok feltehetőleg az oldalak elnevezésében rejlik: az „Adatbázis” oldalhoz a <http://www.eu-info.hu/tables.asp> ugrópont, a „Táblázatok”-hoz pedig a <http://www.eu-info.hu/adatbazis.asp> hivatkozás vezet.

Tartalom, minőség

- „EU-info Közhasznú Információs Szolgálat: Naponta magyarul: hírek, rendeletek, jogszabályok, mezőgazdasági intézkedések, forráslehetőségek” – olvashatjuk a fejlécen, az oldal mégsem tekinthető egynyelvűnek. Bár a keresőfelületek nyelve majdnem mindenütt magyar, a tárolt dokumentumok egy része angol nyelvű. Arra, hogy milyen megfontolásból kerül egy dokumentum kizárólag angol nyelven a gyűjteménybe, nem találtam információt. A dokumentumok mellé azonban mindig kellene magyar összefoglaló.
- A HTML formátumú anyagok jó minőségűek, ugyanez jellemző a tartalomjegyzékek PDF szövegeire. A rendeletek gépileg fordított szövegei viszont alaposabb ellenőrzést igényelnek: formailag és nyelvilag csiszolható lenne a minőség. Az oldalról elérhető Excel-fájlok formázása sem túl igényes.
- Meglepő a fejléc alatt szembetűnő ugrópont: az EU-info rendszer vezető szakértője által készített szakmai honlapra mutat a megnevezés szerint, de megdöbbenésünkre egy gyatra minőségű, hibás hivatkozásokkal ellátott, rosszul felépített oldalra jutunk.
- A tartalom hiteles forrásokra (EU-s kiadványok, rangos hazai napilapok, nagyobb hazai hírportálok) épül, az adatbázis feltöltői sokrétű gyűjtést végeznek a témában.
- A lap alján a jognyilatkozatban olvashatjuk, hogy az angolról magyarra gépi úton fordított dokumentumok nyelvilag és jogilag nem lektoráltak, nem használhatók jogforrásnak, a bennük szereplő információk elsődleges célja a szakmai tájékoztatás.
- A tartalmak dinamikusan frissülnek: a rendeletek, tartalomjegyzékek és hírek naprakészen kerülnek az oldalra, bár nem érhető el a teljes, hatályban lévő szabályozás, csak a portál indulási napja után (2000. november 9.) keletkezettek, és néhány korábbi dokumentum.

Metaadatok, bibliográfiai információk

- A honlap HTML forrása tartalmaz metaadatokat. A nyitólap <title> sorában az *Eu-info – hírek – rendeletek – jogszabályok – mezőgazdasági intézkedések* kifejezések szerepelnek. A

„KEYWORDS” után pedig ezek a kifejezések jellemzik a tartalmat: *EU-INFO, INFO, EUINFO, EU, Európai Unió, Európa uniós hírek, mezőgazdaság, mezőgazdasági, agrár, agrárgazdaság, rendelet, jogszabály, rendeletek, jogszabályok, információ, Hivatalos Közlöny, Official Journal, termék, menedzsment bizottság.* Úgy vélem, a mezőgazdaság témáján belül specifikusabb fogalmak is kerülhetnének a felsorolásba.

- A dokumentumok, különösen a rendeletek AGRIC-adatlapján egységes és bőséges látható kísérőadatokat, pontos forrásmegjelölést és hivatkozásokat találunk.
- Egyszerű ellenőrzések alapján úgy tűnik, sem a Google, sem más keresőszolgáltatás nem indexeli az oldalon található tartalmakat.

EUSAB

Honlap: <http://eusab.mti.hu>
E-mail: multimedia@mti.hu
Fenntartó: Magyar Távirati Iroda
Értékelés dátuma: 2007. április 17.
Értékelő: Somogyi Tamás

Általános értékelés

Az EUSAB a Magyar Távirati Iroda európai uniós adatbankja (6., 7. ábra). Az eusab.mti.hu oldalon az érdeklődők az uniós szervezeti felépítéséről, történetéről, tagállamairól és tagjelölt országairól, valamint az EU-val kapcsolatos főbb eseményekről kapnak ingyenesen információkat, képekkel, grafikonokkal kiegészítve, időrendi sorrendben.

6. ábra A főlap

7. ábra A főlapról választott térkép: Lengyelország

A honlap felépítése érthető, a nem túl sok tartalmat könnyen áttekinthető formában rendezték el. Mivel az MTI egyik aloldaláról van szó, a Magyar Távirati Iroda fejléce és lábléce látható az oldalon, az MTI-s keresődobozkával a sarokban. Az aloldalról keveset olvashatunk, az egyetlen jelentős információ az állandó frissülés. Az elérhető tartalomról, mennyiségéről, készítőiről nem találtam semmit, pedig ez is értékes információ lenne egy ilyen szolgáltatásnál. Nem derült ki az sem, hogy pontosan milyen tartalmak között is lehet keresni az aloldal részletes keresőjével.

Az MTI-nek több EU-s aloldala is létezik, például az *eu.mti.hu*. Az EUSAB aloldalon lévő menüből jó pár menüpont („EU háttér”, „Sokszínű Európa”, „EU-hírek” és „EU-dokumentumok”) egyszerűen ugyanoda, az *eu.mti.hu* nyitólapjára mutat. A furcsa szerkesztést egyszerű hiba is magyarázhatja, nem kell feltétlenül a szegényes tartalomra és kevés valódi menüpontra gondolni.

Az *eusab.mti.hu*-nak csak magyar nyelvű változatát találtam, pedig a tartalmak megérdemelnék, hogy több nyelven is elérhetővé váljanak. Még nagyobb hiányosságot jelent az MTI-nél, hogy nincs akadálymentes változat! Az amúgy kényelmesen használható felület nézegetése közben a felhasználónak hiányérzetei támadnak; az egyik legnagyobb, amit felróhatunk a szolgáltatás készítőinek, hogy nem használják ki az MTI nyújtotta lehetőségeket. Az MTI-nek sokkal több EU-s tartalmat kellene jól rendezett formában nyújtania, mint amennyit ezen az aloldalon láthatunk. A megfelelő me-

nüpontok tartalmi közötti átfedés, egymásra utalás sem teljes körű. Ráadásul az MTI többi szolgáltatásával semmilyen kapcsolat nem lelhető fel, pedig bizonyosak lehetünk abban, hogy az MTI óriási anyaggal rendelkezik, amelynek egy része nyilvános is (pl. most indult el az MTI-s *Fotós Szem* magazin, <http://fotosszem.hu>). Ám sem a vonatkozó képek, sem más anyagok nem érhetőek el az *eusab.mti.hu*-ról.

Az MTI – nem csak EU-s – tartalmainak egy része egyedi, máshol nem fellelhető. Erre építve lehetne olyan szolgáltatást kialakítani, amely a hazai és külföldi érdeklődőknek, újságíróknak, diákoknak, hallgatóknak és oktatóknak egyaránt az egyik elsődleges forrása lehetne. Az unióval kapcsolatos összes anyag legyen hozzáférhető itt, rendszerezett, összekapcsolt módon, azaz ne csak a szövegek, hanem a képek, multimédiás anyagok is jelenjenek meg egy kattintásra. (Most pl. az *Európai Bíróság* elnökének rövidke életrajzában semmilyen kapcsolódási lehetőség nincs az elnökről fellelhető MTI-s anyagokra: hírekre, képekre stb.) Az *eusab.mti.hu* az MTI hatalmas közkincsének minél kényelmesebb, egyszerűbb, „EU-s kapujává” válhatna, amelyen nemcsak az uniós tartalmak, hanem azokon keresztül az összes MTI-s anyag hozzáférhető lenne. Egy európai uniós hír összefügghet a hazai politikai eseményekkel, ezért el kellene jutni tőle a megfelelő belpolitikai eseményekhez is.

Egy ilyen szolgáltatásnál kívánatos lenne a teljes és ingyenes hozzáférés, de elképzelhető a tartalmak felhasználói kör szerinti csoportosítása is. Újságírók, egyetemi tanszékek például regisztrációhoz kötve több tartalmat érhetnének el és használhatnának fel. Mindezek kialakítása hatalmas feladat, még külsős segítséggel, mondjuk egyetemi hallgatók bevonásával, vagy más tartalomsgéltatókkal, keresőszolgáltatókkal való együttműködéssel is. A szükséges fejlesztések egy része azonban (pl. névtér) máshol is felhasználható lenne, illetve a lehetséges felhasználói kör, kialakuló közösség is óriási lehetőségeket teremtene. Nem beszélve a minél több keresőszolgáltatással való együttműködés előnyéről, a mind több látogatóról, felhasználóról.

Részletes értékelés

Felület, használhatóság, segítség

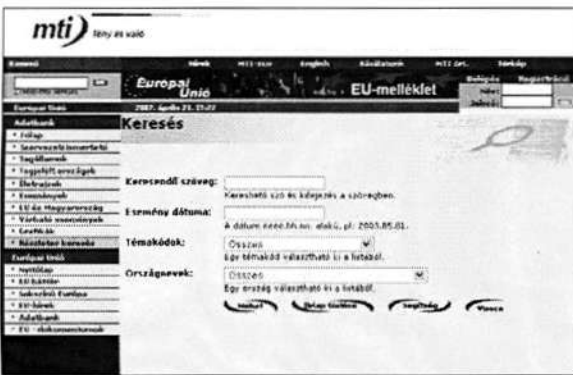
- Az *eusab.mti.hu* felületének grafikája és színvilága (kék és sárga, valószínűleg az EU zászlajára utalva) egyszerű, könnyen kezelhető. Nem találtam semmilyen leírást az aloldalról, vagy a tar-

talmakról, pedig ez utóbbi nagyon hiányzik. Igaz, az *mti.hu* főoldaláról elérhető egy rövidke kis tájékoztató az EUSAB tartalmáról, de az is csak a frissülés gyakoriságát hangsúlyozza: „azonnal frissül”. A tartalmak szerkesztéséről, válogatásáról nem tudni semmit.

- Az egyetlen keresőfelülethez rövid súgót találhatunk.
- Az MTI honlapjának kis része angolul is fellelhető, de az EUSAB-ról csak magyarul olvashatunk egy keveset, maga az oldal is magyar nyelvű. Az Európai Unió egyik távirati irodája uniós adatbázisának több nyelven is elérhetőnek kellene lennie.
- A nyelv mellett azonban sokkal komolyabb hátrány az akadálymentes verzió hiánya. Az MTI tartalmához nem találtam akadálymentes hozzáférést, pedig 2007-ben egy közcélú intézménynek ez már több mint elvárható szolgáltatás.
- Nem találtam információt a jövőbeli célokról, a tervezett vagy készülöben lévő fejlesztésekről sem, az adattárhoz jelen formájában alig van mi-ért visszatérni.
- A szerkesztősséggel való kapcsolatfelvétel lehetőségét megtaláltam a lap alján, bár sehol sem kérdezik kimondottan az olvasók véleményét a tartalmakról vagy az oldalról.

Kereső funkciók, találatok

- A „Részletes keresés” menüponttal érhető el az oldal egyetlen keresője (8. ábra). Megadható a keresendő szöveg, szó vagy szótöredék egy keresőmezőben, továbbá a dátum, és kötött listából választott témakód, illetve országnev.

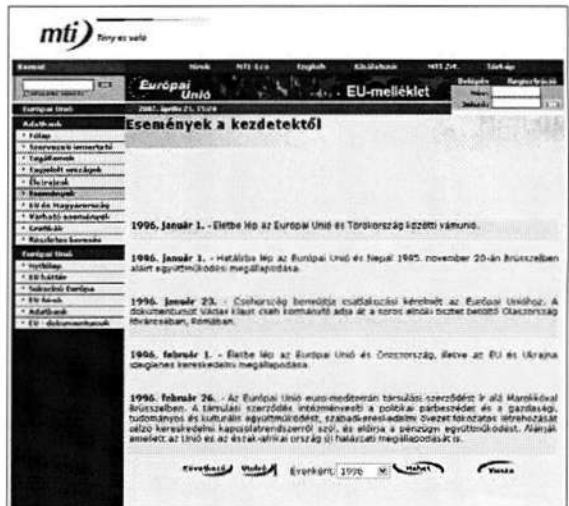

8. ábra A részletes kereső űrlapja

- A keresendő szöveg mezőben használhatunk logikai operátorokat is (ÉS, VAGY), de egyszerre csak egyet. Ezeket szóközök nélkül kell megadni, különben nem kapunk találatot. Például a „magyarország&phare” kérdés 24 találatot ered-

ményez, míg a „magyarország & phare” egy hibáuzenetet: „A keresés során hiba történt, hibakód: 1826”.

- Az ékezet nélküli keresést nem támogatják, a „magyarország” kifejezésre egyetlen találatot sem kapunk. Meglehetősen furcsa, hogy egy távirati iroda közcélú szolgáltatásának akadálymentesítése, az ékezet nélküli keresés lehetősége még várat magára. Szerencse, hogy legalább a kötött listában ékezettel szerepelnek a szavak.
- Meg kell említeni, hogy a kereső a hosszú és a rövid ékezetek között nem tesz különbséget, így például az „ü” és az „ű” betű között. Ennek ellenére a tárgyszólistában minden szó rövid ékezetes betűvel szerepel, például „alkotmánymódosítás”, „atomerőmű”, szemben az országlistával, ahol már helyesen írták a neveket, például „Egyenlítői-Guinea”.
- A dátum mezőben csak egy dátum adható meg, időszakra nem lehet keresni.
- Összetettebb, pontosabb keresés sajnos nem indítható, pedig a részletes tartalmakhoz érdeemes lenne minél több, minél pontosabb keresés indítására lehetőséget adni.
- A találati lista rögzített, maximum tíz találat szerepel egy oldalon. A lista csak egyesével lapozható, azaz vagy előre, vagy visszafelé léphetünk egyet, illetve a legutolsó és a legelső tízes listára ugorhatunk.
- A találati listában az egymás utáni találatokat eltérő színű háttér teszi áttekinthetővé. A megjelenési sorrend dátum szerint növekszik (9. ábra), bár nem mindig. Az 1990-es év eseményei között az 1990. december 20-i esemény után 1991. április 15-i tétel következik, és utána jön a legutolsó, egy 1990. január 1-jei.

9. ábra Egy eredménylista

Tartalom, minőség

- Az *eusab.mti.hu* oldalon az MTI az unióról nyújt érdekes és értékes információkat. A tartalmak azonban még bővítésre szorulnak, hiszen a Magyar Távirati Irodának biztosan sokkal több EU-s anyaga van, ezek azonban nem találhatóak meg itt, illetve innen nem érhetőek el.
- A tartalmak körét is érdemes lenne bővíteni. Egyrészt multimédiás anyagokat is elérhetővé kellene tenni, másrészt elemzéseket, tanulmányokat is közre lehetne adni.
- A kevéske kis tartalom nem eléggé rendszerezett, összekapcsolt. Nincs ugrási lehetőség a tartalmilag összeköthető találatok között, nem használnak névteret, kódszótárát stb.
- A tartalmak sajnos nem hibátlanok, az MTI-nél szinte hihetetlen tévedéseket is láthatunk. A tagjelölt Törökország bemutatásánál az MTI logós térképén például Törökország és Románia szomszédos államok!
- A tartalmak kivétel nélkül csak magyarul olvashatók, pedig érdekesek lehetnének külföldieknek is.
- Nem találtam nyomtatási nézetet, illetve letölthető anyagokat sem, pedig az MTI óriási közkinccsel rendelkezik.

EUROPA

Honlap: http://europa.eu/index_hu.htm

E-mail: comm-web@ec.europa.eu

Fenntartó: Európai Bizottság

Értékelés dátuma: 2007. április 21.

Értékelő: Drótos László

Általános értékelés

Az *EUROPA* szerver, az *Európai Unió* portálja ugyan nem elsősorban magyar szolgáltatás, de magyarított böngésző- és keresőfelületének, valamint a rajta található több ezer magyar nyelvű dokumentumnak köszönhetően fontos információforrás az EU iránt érdeklődő, de idegen nyelveket nem beszélő honfitársainknak is. A portál összehozza, és egyszerre teszi kereshetővé a különböző intézmények (pl. az *Európai Bizottság*, az *Európai Parlament*, az *Unió Tanácsa*, a *Régiók Bizottsága*) kiadványait, tájékoztató anyagait. A sokféle forrás és dokumentumtípus miatt csak egy – igaz, kellően kifinomult – teljes szövegű keresőrendszer áll rendelkezésre, amellyel akár a magyarul, akár az unió többi hivatalos nyelvén megjelent írárok között kereshetünk. A keresés azonban nem terjed

ki az olyan különálló, nagy adatbázisokra, mint a hivatalos joganyagot tartalmazó, a korábbi *Celex adattár*at is magába foglaló *EUR-Lex*, a K+F információkat összegyűjtő *CORDIS*, vagy a közbeszerzési felhívásokat közlő *TED* (az utóbbi kivételével ezeknek még nincs is rendes magyar felületük). Az *EUROPA* portál tervezése és kivitelezése igazán professzionális, készítői láthatóan igyekeztek mindenre gondolni. A tesztelés során talált néhány furcsaság azonban azt mutatja, hogy egy ilyen soknyelvű, változatos tartalmú és formátumú dokumentumarchívumban igazán jó keresőrendszer még akkor sem könnyű elkészíteni, ha a szükséges szakértelem és pénz megvan.

A tesztelés során talált három komolyabb hiányosság a következő:

1. A találati listában gyakran nem odavaló tételek is megjelennek (pl. a beállítottnál eltérő nyelvű, a keresett szót nem tartalmazó dokumentumok), és ezt a gondot a találatok sorrendje sem enyhíti, mert a lista első részében is előfordulnak nem odaillő találatok.
2. Az oldalak magyarítása messze nem teljes: a böngésző egyrészt néha indokolatlanul áttéved az eredeti angol felületre (pl. a keresés szűkítésénél), másrészt pedig egyszerű és fontos oldalak nincsenek lefordítva (pl. a szolgáltatás bemutatása vagy a kapcsolati címek oldala).
3. A kereső használja ugyan a dokumentumokba ágyazott metaadatokat, de ezeket nem mutatja meg sehol (pl. a kereső űrlapon nem lehet megnézni a tárgyszavak indexét, a találati listában nem jelenik meg a nyelvkód vagy a dátum, pedig ezek nagyon hasznosak lennének). A PDF dokumentumokban sajnos sokszor semmilyen metaadat nincs, még egy értelmes „title” sem, így ezek a tételek meglehetősen rejtélyes nevek alatt szerepelnek a találatok között.

Összefoglalva: Az *EUROPA* portál hasznos integráló felülete az EU főbb intézményei által kibocsátott több százezer, soknyelvű dokumentumnak. A hatékony keresés azonban nem könnyű egy ennyire heterogén gyűjteményben, még egy ilyen nagy teljesítményű szoftver- és hardverhátter mellett sem. A magyarítás hiányosságai pedig azt jelzik, hogy még bőven van mit tennünk az Európába való integrálódás terén – nem csak átvitt értelemben.

Részletes értékelés**Felület, használhatóság, segítség**

- A portál kialakítása mintaszerű, mind az információk elrendezését és a navigációt, mind a vizuá-

lis megjelenítést és a technikai megvalósítást illetően, ahogy ez el is várható egy ilyen fontos szolgáltatásnál. A tervezők külön hangsúlyt fektetnek az akadálymentesítésre, a W3C konzorcium által összeállított *Web Content Accessibility Guidelines* ajánlásainak betartására: a honlap jól működik a különböző böngészőkkel, 800x600-as képernyőfelbontásra van optimalizálva, egér nélkül is bejárható, és a „Szöveges verzió” menüpontot választva kikapcsolhatók azok a látványosabb technikai megoldások, amelyek a felolvasást nehezítenék. Egyedül egy „nyomtatási nézet” hiányzik néhol, amellyel a fő tartalom leválasztható lenne a navigációs keretektől. A fentiek természetesen csak a portál főbb oldalaira vonatkoznak, nem feltétlenül igazak az általa integrált más oldalakra, illetve a különböző forrásokból összegyűjtött egyes dokumentumokra.

- Az eligazodást rövid segítség és részletes magyarázatok egyaránt segítik, ám az utóbbiak egyelőre csak az EU eredeti, főbb nyelvein, vagy kizárólag angolul érhetőek el. Elég érthetetlen, hogy az EUROPA portált bemutató pár mondatos ismertetőt, és a szintén nem hosszú fejezetekből álló „gyakran ismételt kérdések”-et miért nem fordították még le az utóbbi években csatlakozott országok nyelvére.
- A tesztelés alapjául szolgáló keresőrendszerrel a „Segítség dióhéjban” feliratú rövid súgó meglehetősen magától értetődő dolgokat magyaráz valódi segítség helyett. Például a „Fájl formátumok” opcióhoz tartozó tanács csak ennyi: „Válassza ki a keresett dokumentum formátumát”, ahelyett, hogy elmagyarázná a választható HTML és PDF formátumok közötti különbséget az ezeket a rövidítéseket esetleg nem ismerő felhasználóknak. Ez persze nem a magyar fordítás hibája, mert az eredeti angol „Mini help” is ilyen ügyetlenül van megfogalmazva. Az viszont már értelemzavaró fordítási hiba, hogy a „Containing the exact phrase” opcióból a magyar változatban „A pontos mondatot tartalmazza” felirat született, holott itt valójában a „kifejezés”-re való keresésről van szó, vagyis a megadott szavaknak egymás mellett és adott sorrendben kell lenniük, nem pedig egy pontos és teljes mondatot kell beírnia a keresőrendszer használójának. A felületes fordítás eredménye, hogy a részletes keresőlapra a súgóra ugró kis „?” gombokon az angol „help” felirat maradt, és hogy a szűkítésre szolgáló témaköröknél mindjárt az első tételben előfordul egy gépelési hiba: „Mezőgazgaság”. A keresőrendszer részletes működése csak angolul olvasható az europa.eu/geninfo/search oldalon, de ez való-

ásban a Verity keresőmotor lekérdező nyelvének általános ismertetője, és olyan lehetőségeket és mintapéldákat is felsorol, amelyek az EUROPA portálra nem értelmezhetők. Tartalmaz viszont egy többnyelvű figyelmeztetést arra vonatkozóan, hogy egy ilyen heterogén dokumentumhalmozásnál kiszámíthatatlan eredménnyel járhatnak bizonyos keresések, a felhasználók gyakran nem azt kapják, amire számítanak. (Ennek a figyelmeztetésnek a szükségességét a tesztelési eredmények sajnos igazolták is.) A felhasználó számára viszont a „zajos” találatoknál talán még zavaróbb, hogy nincs világos tájékoztató arról, hogy pontosan miben keres a rendszer, illetve hogy miben nem, és ha nem találja azt, amit keres, akkor a portál saját keresőjén kívül milyen más adatbázisokban érdemes próbálkoznia. (Kivételesen alól az EUR-Lex adattár, mert arról egy korrekt mondat tájékoztat minden találati lista tetején, hogy a hivatalos joganyagból csak az EUR-Lex saját keresőmoduljával kapunk találatokat.)

- A tartalomszolgáltatókkal, illetve a technikai hátteret üzemeltetőkkel való kapcsolatteremtés lehetősége minden lapról elérhető a „Kontakt” feliratra kattintva. Ilyenkor viszont egy angol oldal jelenik meg, és vezet tovább a különböző postacímekhez, telefonszámokhoz, e-mailt küldő űrlapokhoz, vagy az „élő” online segítséget is kínáló Europe Direct tájékoztató szolgálathoz (amelynek egyébként már szintén van magyar felülete; kár, hogy közvetlenül nem erre hivatkozik a portál magyar változata a „Kontakt” menüpont alatt). Általános e-mail cím sehol nincs megadva, csak űrlapokon keresztül küldhetünk üzenetet az illetékeseknek, ami nyilván a spam és egyéb komolytalan levelek elleni védekezés miatt hasznos, így viszont nem küldhetünk az üzenetünk mellé mellékletet (pl. egy képernyőfotót). Ettől a hiányosságtól eltekintve mintaszerű a felhasználói visszajelzésekre szolgáló europa.eu/geninfo/mailbox/form_en.htm oldal; sajnos ezt is elfelejtették még magyarra fordítani.

Kereső funkciók, találatok

- A portálnak egy egyszerű és egy részletes (más néven: „kibővített”) keresője van (10., 11. ábra). Az előbbi egysoros keresőmezője már a nyitólapról is elérhető (jobbra fent), de ehelyett érdemesebb a kicsit nehezen megtalálható europa.eu/geninfo/query/search_hu.html oldalt használni, mert ott pontosíthatunk nagyobb témakörök szerint, valamint korlátozhatjuk a találati listát csak a HTML formátumú dokumentumokra.

Adja meg a keresés tárgyát:

Keresés a teljes szövegben A szavak valamelyiket tartalmazza

Cím keresése

Leírás keresése

Tárgyszó keresése

Keresés szűkítése:

Művelés: Formátumok:

Formátumok (0): Általános formátum

Címek (0): Csak HTML

Címek (0): Csak HTML

Leírások (0): Művelet:

Követhető adatok: (00000)

Találatok száma: 70 dokumentum

Vételek: 2007.02.10

Segítség díshéjban:

1. Több szöveges forrás: Ingyen be egy vagy több szót, ha a keresőprogram nyelven kíván keresni, válassza az új szöveg keresést.
2. Keresés szűkítése:
 - A „Minden szöveg” kivételével azokat a dokumentumokat kereshi meg, amelyek megfelelnek a megadott szűkítési feltételnek.
 - A többi szűkítési lehetőség kivételével az új szöveg keresés mindig a megadott szöveg egészére vonatkozik.
 - Mivel a pontos metaadatok (címlélek, leírások) és a tartalom (szöveg) közötti különbség, meg kell adni a keresési feltételeket.
3. Az új szöveges forrás: Adja meg a szűkítési feltételeket a szavak, amelyek az új szöveg keresésben szerepelnek.
4. Csak címek keresése: A címek között keres.
5. Csak leírások keresése: A leírások között keres. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
6. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
7. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
8. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
9. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
10. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
11. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.

10. ábra A részletes kereső űrlap

Adja meg a keresés tárgyát:

Keresés a teljes szövegben

Cím keresése

Leírás keresése

Tárgyszó keresése

Keresés szűkítése:

Művelés: Formátumok:

Formátumok (0): Általános formátum

Címek (0): Csak HTML

Leírások (0): Csak HTML

Követhető adatok: (00000)

Találatok száma: 70 dokumentum

Vételek: 2007.02.10

Segítség díshéjban:

1. Több szöveges forrás: Ingyen be egy vagy több szót, ha a keresőprogram nyelven kíván keresni, válassza az új szöveg keresést.
2. Keresés szűkítése:
 - A „Minden szöveg” kivételével azokat a dokumentumokat kereshi meg, amelyek megfelelnek a megadott szűkítési feltételnek.
 - A többi szűkítési lehetőség kivételével az új szöveg keresés mindig a megadott szöveg egészére vonatkozik.
 - Mivel a pontos metaadatok (címlélek, leírások) és a tartalom (szöveg) közötti különbség, meg kell adni a keresési feltételeket.
3. Az új szöveges forrás: Adja meg a szűkítési feltételeket a szavak, amelyek az új szöveg keresésben szerepelnek.
4. Csak címek keresése: A címek között keres.
5. Csak leírások keresése: A leírások között keres. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
6. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
7. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
8. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
9. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
10. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.
11. Tárgyszó keresés: Keresés a tárgyszókat között. Az egyes oldalakhoz tartozó metaadatok között keres.

11. ábra Az egyszerű keresés űrlapja

A témakörök listáját angol megfelelőik ábécérendje szerint rendezték, emiatt kicsit nehéz eligazodni közöttük; szerencsésebb lett volna tematikusan csoportosítani őket, így nem került volna például a *Halászat* a *Külkapcsolatok* és a *Pénzügy* közé. A tematikus sorrend azért is jobb volna, mert – ahogy erről egy felirat is tájékoztat – a „Ctrl” gomb lenyomásával egyszerre több témakört is kijelölhetünk, ami könnyebben megtehető és áttekinthetőbb lenne, ha a hasonló témák egymás közelében volnának. Ezen a tervezési hibán kívül viszont mindkét űrlap jól szerkesztett, áttekinthető. Talán még azt lehetne kifogásolni, hogy a „Keresés” és a „Törlés” gombok túl közel vannak egymáshoz, de „szerencsére” a magyar változatban az utóbbi gomb valamilyen hiba miatt nem működik, így nem áll fenn a véletlen törlés esélye. (A magyar űrlapon az Explorerben emiatt csak az oldal frissítésével lehet üresre visszaállítani.) Ennél bosszantóbb hiba, hogy a találati listák felett megjelenő „Keresés szűkítése” és „Egyszerű keresés” gombok már az angol felületre visznek vissza, ezért innen már nem tudunk egy nagyobb találati halmazt tovább szűkíteni, vissza kell menni az eredeti űrlapra, és ott szigorítani a keresési feltételeken.

- A háttérben az általános célú Verity keresőmotor fut, amely „elméletben” mindent tud, ami egy teljes szövegű keresőtől elvárható, és egyszerűbb kérdéseknél villámgyorsan adja a találatokat. A szoftver változatos funkcióiból a részletes kereső űrlapon a következő lehetőségeket használhatjuk: a szavak összekapcsolása ÉS, illetve VAGY műveletekkel (erre egy lenyíló menü szolgál, és egyszerre csak egyféle kapcsolat állítható be), szavak kizárása, keresés szűkítése témakör, nyelv, fájlformátum szerint, valamint a keresés korlátozása a metaadatok között levő cím (*title*), leírás (*description*) és tárgyszó (*keyword*) mezőkre. Mivel *description* csak a HTML dokumentumokban fordul elő, és a másik két metaadat is inkább csak ezeknél van kitöltve, a mezőkre való szűkítéskor sok fontos PDF formátumú anyag kimaradhat a találati listából. Korlátozhatjuk még a találatokat dátum szerint is, de itt csak „-tól” értéket adhatunk meg (akár napra pontosan), egy múltbeli intervallumra nem szűkíthetjük a keresést. A segítségben utalnak ugyan arra, hogy az egyszerű űrlapon a Verity keresőnyelvének egyéb lehetőségei is kihasználhatók, ez azonban nem teljesen igaz, mert az űrlap nem ad át minden keresőkifejezést helyesen (pl. a „kovács NOT lászló” kérdésre „Invalid request: cannot parse your query” hibaüzenet jelenik meg). Bonyolultabb kérdések egyik űrlappal sem állíthatók

garantált. Ennek ellenére a minden lap tetején elérhető „Jogi nyilatkozat” elhárítja a felelősséget és kötelezettséget a portálon található információkkal kapcsolatban, ami laikus szemmel elég furcsa, de biztosan megvan az oka. Jó viszont, hogy ugyanezen az oldalon csupán a forrás megjelöléséhez kötik a dokumentumok sokszorosítását, kivéve azokat a szöveges vagy multimédia műveket, amelyeken külön fel van tüntetve a copyrightvédelem. (Még jobb és egyértelműbb lenne, ha a szabadon terjeszthető anyagokat *Creative Commons* logóval jelölnék.)

- A gyűjtemény méretét illetően a tájékoztató szöveg több mint egymillió dokumentumot említ, és valóban, ha minden nyelvet bejelöltünk, és nem adtunk meg egyéb feltételt, akkor a tesztelés időpontjában a kereső 1 267 932 találatot adott. Ebben a számban benne vannak a dokumentum különböző nyelvi változatai is. A valódi méretekéről és arányokról többet mond, hogy magyar nyelvű tétel 6202, angol pedig 237 247 volt a kereső adatbázisában. Ezek jellege és terjedelme is nagyon változatos, a pár soros napi hírektől kezdve a több száz oldalas jegyzőkönyvekig terjed a skála.
- Az utolsó frissítés időpontjának 2007. 02. 12. volt megadva a kereső úrlapon a tesztelés idején, de ez nyilván inkább az úrlap utolsó módosítását jelenthette, és nem az adatbázisét, mert utóbbit a tájékoztató szerint naponta frissítik, és a dátum szerinti szűkítéssel sikerült is találni két nappal korábbi dokumentumokat. Más kérdés – és nem valami jó –, hogy dátumon a rendszer valószínűleg a fájlok utolsó módosítási időpontját érti, ami nem feltétlenül jelent tartalomváltoztatást is, ezért van az, hogy az egy-két nappal korábbi időpontra való kereséskor a találatok között olyan oldalak is megjelennek, amelyeknek a tartalma hónapok óta nem változott.
- A magyar nyelvű, HTML formátumú dokumentumok kódolása általában UTF-8, de néhol lehet találni „acute” kódolású oldalakat is, amelyekben csak a hosszú „ö” és „ű” betűk vannak Unicode-al megoldva. A magyar karakterek megjelenítésével nem volt gond a megvizsgált HTML és PDF dokumentumokban.

Metaadatok

- Mind a kezelőfelület egyes aloldalaiban, mind a dokumentumok többségében vannak metaadatok (legalábbis a HTML formátumú állományokban), és többnyire a dokumentum saját nyelvén (a magyar anyagokban esetenként ékezet nélkül). Ezeket a kereső is használja (13. ábra), de nem jelennek meg sehol, pedig a kereső úrlapon

hasznos lenne, ha például megnézhetők lennének a tárgyszavak (pontosabban kulcsszavak), mert fogalmi tezaurusznak nincs nyoma a rendszerben, és kiírásuk hasznos volna a találati listákban is, legalább lehetőségként.

13. ábra Egy HTML-dokumentum és a benne levő metaadatok

- A metaadatok formátuma azonban nem a *Dublin Core* szabványt követi, pedig a jelenlegi, alapvetően teljes szövegű és „zajos” kereső mellett nagyon hiányzik egy olyan OAI-alapú adattár is, amely csak a különböző forrásokból összegyűjtött dokumentumok metaadataiban keresne. Ezzel a jelenleginél pontosabb és teljesebb kereséseket lehet végezni az Európai Unió már most is hatalmas, és rohamosan növekvő, a nagyközönség számára is érdekes digitális iratanyagában.

Beérkezett: 2007. IV. 23-án.

Drótos László

az Országos Széchényi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtár Osztályán főkönyvtáros. A Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület elnökségi tagja. E-mail: mekd@iif.hu

Körös Kata

az ELTE BTK negyedéves informatikus könyvtáros szakos hallgatója. E-mail: koroskata@gmail.com

Somogyi Tamás

a Nemzeti Digitális Adattár informatikusa, közbeszerzési pályázatok bírálója. E-mail: somogyit@freemail.hu

Emerald – celebrating 40 years in publishing!

Established in 1967, Emerald Group Publishing Limited has supported the needs of librarians and information professionals world-wide for over 40 years...

www.emeraldinsight.com

Emerald Management Xtra

Emerald Management Xtra, the essential online management database, was created after gaining a deep understanding of the real needs and pressures faced by business schools, universities and information professionals world-wide.

Emerald Management Xtra in 2007 comprises:

- Over 160 Journals containing 65,000 full text articles – from a wide variety of subject areas including International Business, Innovation and Enterprise, Marketing and Organizational Development
- 190,000 reviews taken from 300 top management Journals such as *Harvard Business Review*, *MIT Sloan Management Review*, *Journal of Marketing* and *Accounting Horizons*

- The Emerald Collections – Includes over 1,000 case studies and book reviews, literature reviews, key management readings and over 300 interviews with leading figures within the industry
- Extra support and guidance for all your users, including tailored resources for: librarians, students, faculties, authors, researchers, deans and managers
- An institution-wide licence allowing all your users unrestricted access to Emerald Management Xtra, both on and off site.

If you would like further information or to take a free evaluation of this product, please e-mail:

Marcin Dembowski – mdembowski@emeraldinsight.com
or Ashley Rees – arees@emeraldinsight.com

The world's leading publisher of management journals and databases